

Løgtingið vil broyta lógina um dagpening:

Húsmøður og sjálvstøðug í vinnu hava sama rætt sum tey tímaløntu

Nevnd mælir til, at arbeiðsgevarar gjalda 20% av útreiðslunum

Um stutta tíð kemur ein nýggj skipan í gildi í Føroyum — nevniliga DAG-PENINGASKIPANIN. Hon skal tryggja vanlig- um tímaløntum fólki inn- tæku undir sjúku. Higar til hava bert tey fólki í sam- felagnum, sum eru fast- lønt, verið lønarliga tryggjað undir sjúku.

I hesum døgum ger landsstýrið tær neyðugu fyrireikingarnar, áðrenn skipanin kemur í gildi tann 1. juli. Eftir lógini, sum varð samtykt fyrst í lögtinginum í fjør heyst og síðani í danska fólka- tinginum í desember mán- ada kemur skipanin tó longu at virka frá 1. april.

Enn óloystir spurningar

Jákup Lindenskov, lands- stýrismáður sigur, at hó- ast lógin er samtykt í fólkinginum, so eru tó enn nakrir spurningar, sum skulu loysast, áðrenn skipanin við dagpening- fer at virka.

Tað eru hesar spurning- ar, sum landsstýrið nú skal taka støðu til og leggja fyrri løgtingið í næstu framtíð.

Landsstýrið legði í fjør uppskot fyrri tingið um eina føroyska dagpening- skipan, eftir at felags danska-føroyska sosiala nevndin hevði gjørt fyrri-

reikingar til eina tilíka skipan.

Uppskotið varð sam- tykt av lögtinginum við nøkrum broytingum.

Umfevnandi broytingar

Løgtingið álegði tí lands- stýrinum, áðrenn tingið fór heim í heyst at taka upp nýggjar tingingar við dansku stjórnina um tær broytingar, sum tingið hevði mælt til.

Hesar broytingar eru partvis rættliga umfevn- andi — sammettar við ta skipan, sum danir sjálvir hava. Í føroysku lógini, sum er samtykt, stendur, at húsmøður og fólki í sjálvstøðugari vinnu, sjálvi mugu tryggja seg. Tey skulu tá gjalda 3/4 av útreiðslunum, meðan tað almenna skal gjalda 1/4.

Hetta vildi løgtingið hava broytt soleiðis, at húsmøður og fólki í sjálv- støðugari vinnu komu undir somu treytir sum tey vanligu tímaløntu.

— Tann danska dag- peningaskipanin fyriskip- ar á hesum øki ein serliga tryggingarform, og ríkis- stýrið kundi av politiskum orsökum ikki taka undir við, at tann føroyska lógin var øðrvisi á hesum øki, um so var, at danski stat- urin skuldi luttaka í útreiðslunum, sigur Jákup Lindenskov.

Serstøk lögtingslóg

Um so er, at løgtingið fastheldur at skipanin skal vera tann sama fyrri bæði vanligu tímalønt, húsmøður og fólki í sjálv-

støðugari vinnu, tá mugu húsmøður og fólki í sjálv- støðugari vinnu takast burtur úr lógini um dag- peningaskipan fyrri Føroy- ar, og fremjast má ein ser- støk lögtingslóg uttan statsfigging.

Ein annar spurningur, sum støða skal takast til, er, hvør skal gjalda sjálva skipanina. Í lógini er til- skilað, at danski staturin rindar 40 prosent av útreiðslunum, meðan føroyingar sjálvir gjalda tey 60 prosentini. Landsstýrið fer fyrsta dagin at koma við einum uppskoti um, hvussu hesin spurningur skal loysast.

Arbeidsgevarar gjalda 20%

Sociala nevndin hevur annars mælt til, at ar- beidsgevararnir gjalda 20 prosent av útreiðslunum. Skotið verður upp, at teir gjalda 1/2 prosent av út- goldnari løn.

Sjálv dagpeningaskip- anin er mett at kosta um- leið 17,5 mill. kr. um árið. Býtið av útreiðslunum er hetta: Dagpeningur undir sjúku 15,35 mill. kr., dag- peningur undir barnsburði 1,8 mill. kr. og dagpen- ingur til fólki í sjálvstøð- ugari vinnu og húsmøður 0,3 mill. kr.

Almannastovan umsita skipanina

Ein annar spurningur, sum landsstýrið eisini ar- beiðir við í samband við dagpeningaskipanina, er hvør skal umsita skipan- ina. Tað verður helst Al- manastovan, sum kemur at taka sær av hesum.

Teir fáa onga inntøku, gerast teir sjúkir. Tað skal dag- peningaskipanin broyta

trý á gøtuni

Skal rúsdrekkasøla vera loyvd í handlum og matstovum í Føroy- um?

Tummas M. Smith, málari:

— Tað haldi eg, ja. Eg havi búið niðri í Dan- mark, har rúsdrekka er at fáa sum allar van- ligar húsarhaldsveður, og tað haldi eg er sunn- ari fyrri nýtsluna.

Ejler Rubeksen, postbóð:

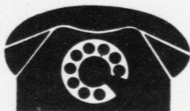
— Nú, vit hava so gott ferðasamband við út- heimin, haldi eg, at tað skuldi verið loyvt at skonkt á hotellum, so ferðafólkini sleppa frá at fara út á wc at smakka sær á. Annars kundi fri sola støða svartabørssøluni.

Jóan Pauli Sørensen, skipaavgreiðslumaður: — Á matstovum skuldi tað verið loyvt. Tað kemur mangan fyrri, at turistar koma henda- vegin og eru bilsnir yvir ikki at fáa eina øl ella snaps aftur við matinum. Men tað skuldi ikki verið loyvt at selt í handlum.

RÚSDREKKAMÁLID FØLNAÐ?

Tit ringja

— vit skriva

Samfelagið, vit liva í, er ikki nakur einfald skipan. Tað er ikki sum eitt rúm, avmarkað av fyra veggjum, gólvi og lofti.

Hvønn einasta dag gerast vit bilslur einvilt, líkast yvir okkurt annað ella hvønn í onkrum triðja. Spurningarnir eru nógvir: hvi er hetta so og so ella eigur hetta at vera so og so??

SOSIALURIN fer nú undir nýgg- an títt. Vit fara her á síðu 2 at royna at finna fram til svørini til hesar spurningar og ivamáli, ella í hvussu so er ein part av teimum.

Vit fara tíð hatta á tykkum, góðu lesarar, um at vera við til at gera henda títtin. Og tað kunna tit við at seta spurningarnar, so gera vit okk- ara besta fyrri at finna svørini.

Ringið telefon

11820 ella 14720

Tað skal viðmerkast, at einans spurningar, sum hava almennar áhuga, verða tiknir við

Almenninginum leingist eftir at fáa greitt rúsdrekka- málið.

Ti vil eg spyrja landsins myndugleikar, um teir ikki ætla at gera meira við hetta málið. Um so er, so nær?

Tá seinasta atkvøðugreiðsla var um rúsdrekka málið, høvdu tingmenn gjørt litlar fyrireikingar, fyrri ikki at siga ongar, kanska tí tað gekk ov skjótt fyrri seg.

Undirritaði heldur, at hetta var alt ov illa orðað og eitt tað fyrsta, eg vil seta fingurin á, er, at fólki eiga at fara til atkvøðuborðið, soleiðis, at tey, sum ikki tíma at fara at atkvøða, onga ávirkan skulu hava á málið. Um- framt so áttu sjómenn og útisetar at havt somu møguleikar at geitt atkvøðu, áðrenn tey fóru úr landin- um, eins og gjørt verður til onnur val. Annars kundi verið spurt, um lógin er í lagi ella ikki. Um fólkið er nøgt við støðuna, sum hon er.

Hvi ikki spyrja, um vin skal verða bannað at flyta inn, kanska sterkt øl eisini, soleiðis at sterkasta inn- flutta ølið verður hof?

Skula vit fáa loyvi at selja í landinum ella ikki? Kunna vit ikki eina væl bryggja sjálvir? Undirritaði heldur sjálvur, at vit skulu selja í landinum. Vin og sterkt øl skulu bannast og øl bryggjast í Føroyum.

Svar:

Í samgonguskjalinum, sum landsstýrisflokkarnir hava undirskrivað, stendur:

— Rúsdrekkaalógin verður endurskoðað, og virkað verður fyrri at minka um rúsdrekkanýtslu.

Nýggja landsstýrið hevur bert havt tann eina fundin enn og tá var rúsdrekkaalógin ikki á skránni. Jákup Lindenskov, landsstýrismáður, sigur, at enn er ikki tik- in støða til, nær og á hvønn hátt, rúsdrekka málið skal viðgerast.

Viðvíkjandi tí, at sjómenn og útisetar ikki hava havt somu møguleikar at greiða atkvøðu á tjóðaratkvøðu- greiðsluni um rúsdrekka málið í 1973, sum á øðrum val- um, kann upplýsast, at sambært lögtingskunngerð nr. 41, 1973, vóru galdandi somu reglur fyrri tjóðaratkvøðu- greiðsluna sum til lögtingsval.

Tíðliga í seinasta valseiði sendu føroysku bryggjari- ni umsókn til landsstýrið um at sleppa at bryggja sterkt øl til sølu í Føroyum. Ein meiriluti í landsstýr- inum var fyrri at fremja lógarbroyting til fyrimunar fyrri bryggjarini. Men málið bleiv ongantíð avgreitt, og landsstýrið hevur ikki tikið støðu til, hvat viðari skal henda við tí.

I hesum sambandi kann annars nevast, at í fðnaðar- álíttinum, sum kom herfyri, verður vist á, at út frá einum samfelagsbúskaparligum sjónarmiði vildi tað verið skilagott at loyvt brygging av sterkari øli (ein grein um hetta var í Sosialinum nr. 5, 20. januar 1979).

Si annars trý á gøtuni.

